

SMV-EKSPORT 2020

**Tyskland, USA og Kina
sender SMV-eksporten
på rekordniveau**

Tyskland, USA og Kina sender SMV-eksporten på rekordniveau

Eksporten fra de danske små og mellemstore virksomheder har aldrig været højere end i 2020. I modsætning til landets store virksomheder, fastholdt SMV'erne deres eksportniveau i 2020, og det skyldes i høj grad vækst i eksporten til Tyskland, USA og Kina. Generelt er væksten højest i lande uden for det europæiske samarbejde, men der er også flot vækst indenfor EU's grænser. Efter flere år med nedgang i SMV-eksporten til Storbritannien er eksporten fastholdt fra 2019 til 2020. Nærmarkederne i Tyskland, Sverige og Norge er fortsat de danske SMV'ers vigtigste eksportmarkeder, og eksportprodukterne er stadig domineret af maskiner og tilbehør til maskinindustrien, livsstilsprodukter samt fisk. Og så ser det ud til, at SMV'erne er tilbage på vækstsportet oven på coronaåret 2020. De første tre kvartaler i 2021 har budt på tocifrede vækstrater i de største SMV-eksportvaregrupper i forhold til 2020.

De danske små og mellemstore virksomheder (SMV'er) eksporterede for 194,6 milliarder kroner i 2020, og dermed synes SMV-eksporten at have fundet sig et leje på omkring 194 milliarder kroner årligt, hvilket har været niveauet for SMV-eksportomsætning siden 2018. Inden da lå SMV-eksporten på omkring 189 milliarder kroner i tre år. At SMV'erne har fastholdt deres eksportniveau skal ses i lyset af, at den samlede danske vareeksport, som krydser dansk grænse, faldt fra 735,2 milliarder kroner i 2019 til 701,5 milliarder kroner i 2020 – altså en tilbagegang på omkring 35 milliarder kroner i de store virksomheders eksportomsætning. Med andre ord har SMV'erne altså holdt gryden i kog gennem COVID19-pandemien, mens de store virksomheder mistede lidt kadence.

Går vi lidt længere tilbage, ses der en markant vækst i SMV-eksportomsætning. Siden 2009 er eksporten fra de danske SMV'er steget med 33 milliarder kroner fra 161,6 milliarder kroner i 2009, hvilket svarer til en vækst på 20 procent. I 2009 var SMV-eksporten dog præget af finanskrisen, som resulterede i et voldsomt fald på hele 21,2 milliarder kroner eller 11,6 procent fra 2008 til 2009 – fra 182,8 milliarder kroner i 2008 til 161,6 milliarder kroner i 2009. I 2007 var SMV-eksporten 179,2 milliarder kroner. Sammenligner vi SMV-eksporten i 2020 med højdepunktet fra før finanskrisen i 2008, eksporterer de danske SMV'er i 2020 for knap 12 milliarder kroner mere end i 2008. Det svarer til en stigning på 6,4 procent.

Figur 1. Samlet SMV-eksport, milliarder kroner, 2007-2020

Kilde: The Trade Council SMV-database. Beregninger foretaget af eStatistik.

2009 blev et lavpunkt for SMV-eksporten, og i de efterfølgende år voksede SMV-eksporten atter år for år. Fra 2011 til 2013 registreres dog et fald i SMV'ernes eksportomsætning, hvilket hænger sammen med uroen omkring de gældsprægede middelhavslande. Da gældskrisen var overstået, steg SMV-eksporten atter igen, og fra 2013 og frem til 2020 voksede SMV'ernes eksportomsætning med 19,4 milliarder kroner, hvilket svarer til en vækst på 11 procent.

I samme periode er den samlede danske vareeksport vokset med 81,2 milliarder kroner, hvilket svarer til en relativ udvikling på 13 procent, så eksportudviklingen for henholdsvis SMV'er og store virksomheder følger umiddelbart hinanden. Her skal man dog huske, at der som nævnt var et stort fald i de store virksomheders eksport fra 2019 til 2020, og tager man udviklingen fra 2013 til 2019, får man et billede af, at det er de store virksomheder, der driver eksportvæksten de senere år.

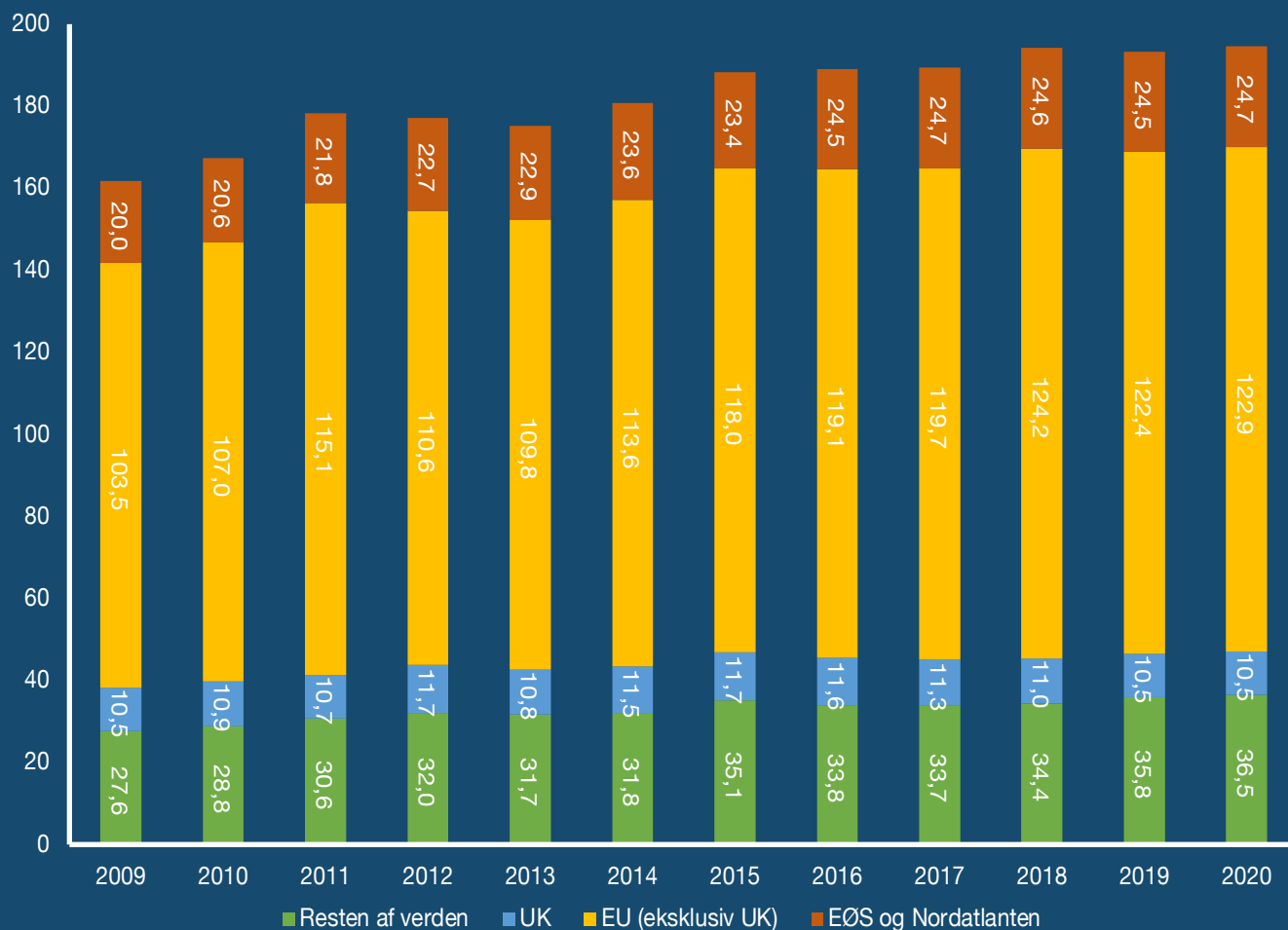
De 194,6 milliarder kroner, som SMV-eksporten udgjorde i 2020, er i øvrigt rekord, og ser vi på, hvordan SMV-eksporten fordeler sig efter område, er det tydeligt, at nærmarkederne fylder mest. 122,9 milliarder kroner af den samlede SMV-eksport i 2020 på 194,6 milliarder kroner er genereret i EU-landene (uden Storbritannien). Det svarer 63 procent eller sagt med andre ord: for hver ti kroner de danske SMV'er omsætter for i udlandet, så kommer godt seks kroner fra de landene i det europæiske samarbejde.

At nærmarkederne er SMV'ernes vigtigste eksportmarkeder, illustreres også af, at eksporten til EØS-landene og Schweiz, det vil sige Norge, Island og Liechtenstein, hvor af Norge uden sammenligning er størst, samt de nordatlantiske lande, udgjorde 13 procent af SMV-eksporten i 2020 med en eksportomsætning på 24,7 milliarder kroner.

Resten af verden, fraregnet Storbritannien, stod for en SMV-eksportomsætning i 2020 på 36,5 milliarder kroner. Det svarer til 19 procent. Storbritannien stod for 10,5 milliarder kroner af SMV-eksporten, hvilket svarer til 5 procent relativt.

Sådan har den relative fordeling faktisk været, med små udsving, siden 2009. I lyset af BREXIT er det bemærkelsesværdigt, at SMV-eksporten til Storbritannien oplevede et større fald fra 2015 til 2019, men at eksportniveauet på tærsklen til det endelige BREXIT blev fastholdt i 2020. Den relative andel af SMV-eksporten, der går til Storbritannien er gået fra 7 procent i 2009 til 5 procent i 2020. Figur 2 viser SMV-eksporten fordelt efter område.

Figur 2. Samlet SMV-eksport efter område, milliarder kroner, 2009-2020

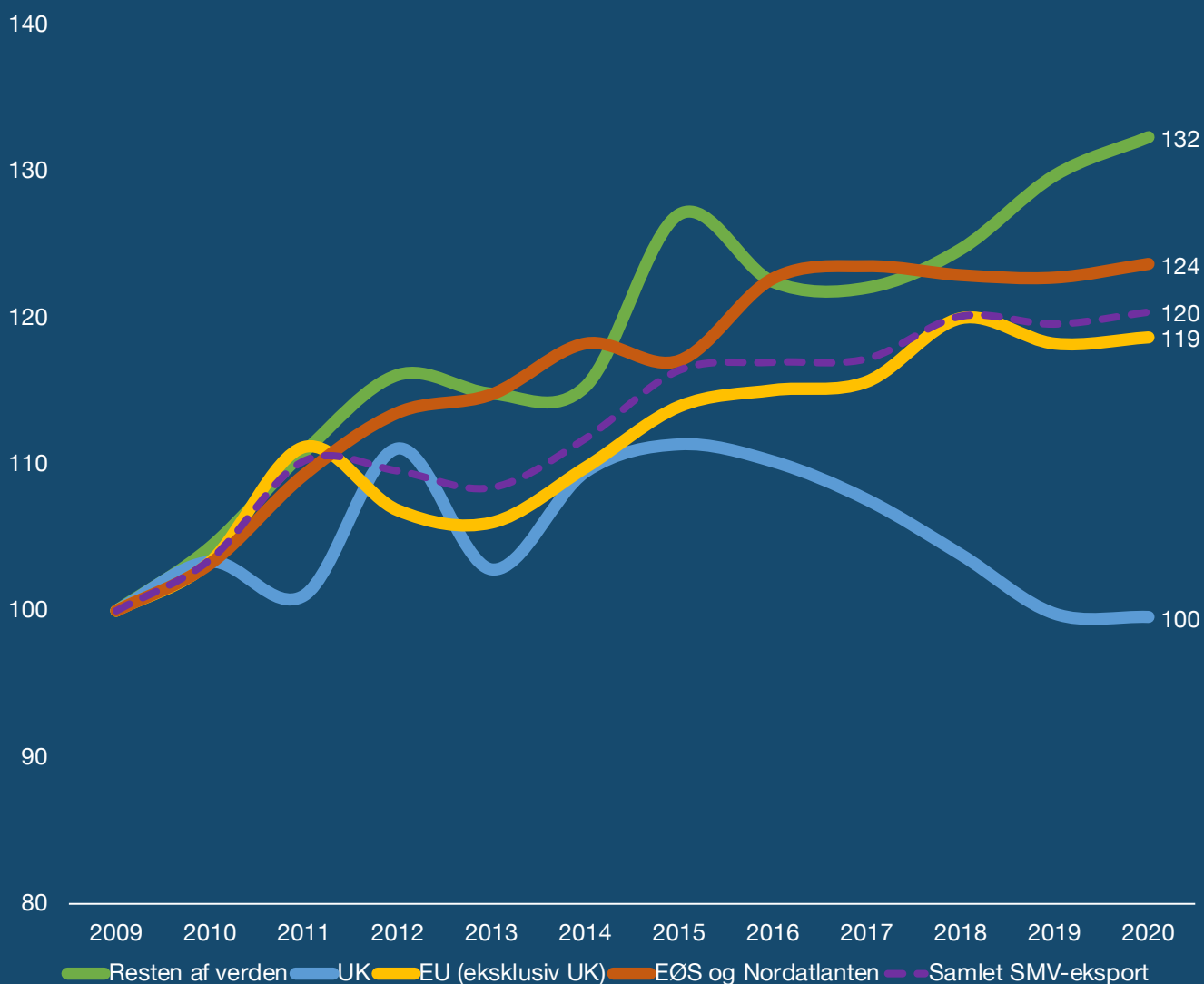

Kilde: The Trade Council SMV-database. Beregninger foretaget af eStatistik.

Så væksten i SMV-eksporten kommer altså ikke fra de britiske øer, men derimod EU og landene udenfor EU. Særligt landene uden for EU er vokset gennem perioden 2009 til 2020. Det viser Figur 3, som er den indekserede udvikling i SMV-eksport efter område med 2009 som indeks 100.

Her ses det, at "Resten af verden" er på indeks 132 i 2020, og SMV-eksporten er altså dermed vokset med 32 procent. Eksporten fra de danske SMV'er til lande i EU er vokset med 19 procent. I EØS og Nordatlanten er der også markant fremgang med en vækst på 24 procent, mens der er status quo i Storbritannien.

Figur 3. Vækst (relativ) i SMV-eksport efter område, 2009-2020 (2009=indeks 100)

Kilde: The Trade Council SMV-database. Beregninger foretaget af eStatistik.

Nærmarkeder er stadig størst, men USA og Kina buldrer frem

De danske små og mellemstore finder stadig deres vigtigste eksportmarkeder i vores nærmeste nabolande. Tyskland sidder tungt på tronen som det største danske SMV-eksportmarked, og tyskerne aftager lige knap en femtedel af den samlede danske SMV-eksport. I 2020 eksporterede de danske SMV'er for 37,8 milliarder kroner til den store nabo i syd, og det svarer til knap 40 procent af den samlede danske eksport til Tyskland. SMV-eksporten gik 1,7 milliarder kroner frem fra 2019 til 2020, hvilket var en vækst på 4,8 procent.

Det andet største SMV-eksportmarked er Sverige, og på tredjepladsen kommer Norge. Her udgør SMV'erne ligeledes 40 procent af den samlede danske eksport. Trekloveret med Tyskland, Sverige og Norge var også SMV'ernes største eksportmarkeder tilbage i 2009, og det er der ikke udsigt til, at der ændres på foreløbigt. SMV-eksporten i 2020 til Sverige var 26,5 milliarder kroner og til Norge udgjorde den 17,6 milliarder kroner, hvorefter der er et spring på lige knap 7 milliarder kroner ned til de næste på listen, som ses i Tabel 1.

På de efterfølgende pladser er der derimod noget tættere konkurrence. Nederlandene, Storbritannien og USA er praktisk talt lige store med en SMV-eksport på omkring 10,5 milliarder kroner. Nederlandene er størst i 2020 med en SMV-eksport på knap 10,7 milliarder kroner. Det svarer til 5,5 procent af den samlede SMV-eksport og en fjerdedel af den samlede danske eksport til Nederlandene. Fra 2019 til 2020 har der været en tilbagegang på 247 millioner kroner, hvilket svarer til en relativ tilbagegang på 2,3 procent. SMV-eksporten til Storbritannien var på 10,5 milliarder kroner i 2020, hvilket svarer til 29,5 procent af den danske eksport til Storbritannien. Der har ikke været nogen nævneværdig udvikling det seneste år.

Det kan man til gengæld ikke sige om USA på sjettepladsen. Her er SMV-eksporten vokset med 692 millioner kroner fra 2019 til 2020. Det svarer til en vækst på 7,2 procent. SMV'erne stod i 2020 for 13,4 procent af den samlede danske eksport til USA. Dermed udgør SMV-eksporten stadig en relativ lille del af den danske eksport til USA, men den vokser markant i disse år.

Det samme gør sig gældende for SMV-eksporten til Kina, der er vokset med hele 15 procent fra 2019 til 2020. Det svarer til en vækst i kroner og øre på 664 millioner kroner. SMV-eksporten udgør dog stadig en relativ lille andel af Danmarks samlede eksport til Kina med 12,5 procent.

Tabel 1. Top15 over største SMV-eksportmarkeder, 2020

Rang 2020 (2009)	Land	2020			Vækst 2019-2020	
		Eksport i mio. kr.	I pct. af alle lande	SMV-andel af samlet eksport til landet	i mio. kr.	i pct.
1 (1)	Tyskland	37.789	19,4%	39,6%	1.735	4,8%
2 (2)	Sverige	26.494	13,6%	40,0%	-636	-2,3%
3 (3)	Norge	17.569	9,0%	40,4%	208	1,2%
4 (5)	Nederlandene	10.673	5,5%	25,3%	-247	-2,3%
5 (4)	Storbritannien	10.502	5,4%	29,5%	-24	-0,2%
6 (7)	USA	10.353	5,3%	13,4%	692	7,2%
7 (10)	Polen	7.944	4,1%	30,6%	-135	-1,7%
8 (6)	Frankrig og Monaco	7.566	3,9%	30,8%	88	1,1%
9 (8)	Finland	5.541	2,8%	38,3%	-273	-4,7%
10 (14)	Kina	5.134	2,6%	12,5%	664	14,9%
11 (9)	Italien	4.669	2,4%	29,4%	101	2,2%
12 (12)	Belgien	4.448	2,3%	37,4%	109	2,5%
13 (11)	Spanien	3.448	1,8%	25,5%	-333	-8,8%
14 (15)	Schweiz	2.627	1,4%	36,8%	22	0,8%
15 (18)	Den Tjekkiske Republik	1.868	1,0%	24,6%	45	2,5%
	Alle lande	194.586	100%	28,3%	1.326	0,7%
	Top15 samlet	156.625	80,5%	30,0%	2.013	1,0%
	Øvrige lande	37.960	19,5%	22,9%	-687	-1,8%

Kilde: The Trade Council SMV-database. Beregninger foretaget af eStatistik.

SMV'erne eksporterer stadig maskiner, livsstilsprodukter og fisk i stor stil

En del af forklaringen på væksten i Tyskland, USA og Kina kan være, at nogle store virksomheder er rykket ned i SMV-klassen. The Trade Council anvender EU's definition af SMV'er, hvor virksomhederne med op til 250 ansatte og 375 millioner (50 millioner Euro) i omsætning ligger inden for definitionen. Således er der altid nogle virksomheder, der balancerer lige på grænsen mellem at være en SMV eller en stor virksomhed.

Kigger vi på SMV-eksporten fordelt på varegrupper, er den stadig domineret af forskellige slags maskiner, f.eks. til brug i industrien, livsstilsprodukter som eksempelvis tøj og møbler samt fisk og fiskeprodukter.

9,3 procent af SMV-eksporten svarende til 18,2 milliarder kroner består af varegruppen 'Maskiner og -tilbehør til industrien i.a.n.'. Denne varegruppe er gået tilbage med 7,1 procent fra 2019 til 2020. I kroner og øre er det en tilbagegang på knap 1,4 milliarder kroner, men det er dog stadig ubetinget den største SMV-eksportvaregruppe.

Blandt de ti største SMV-eksportvaregrupper finder man i samme kategori varegrupperne 'Specialmaskiner til forskellige industrier' med en eksport på 12,6 milliarder kroner, 'Metalvarer, i.a.n.' med en eksport på 11,1 milliarder kroner, 'Elektriske maskiner og apparater i.a.n.; tilbehør', der eksporterer for 10,3 milliarder kroner, 'Køretøjer', som dækker over underleverancer til bilindustrien og har en SMV-eksportomsætning på 9,8 milliarder kroner samt 'Tekniske og videnskabelige instrumenter i.a.n.', der runder top10 af med en eksport på 7,3 milliarder kroner. Sammenlagt udgør disse varegrupper 35,6 procent af hele SMV-eksporten i 2020, og deres samlede SMV-eksportomsætning er vokset med lige knap 1 milliard kroner fra 2019 til 2020.

Tabel 2 viser de ti største varegrupper indenfor SMV-eksporten i 2020. Her ses det også, livsstilsprodukter og fiskeriet også er vigtige eksportområder for de danske små og mellemstore virksomheder. Tabellen viser også, de ti største varegrupper står for 110,1 milliarder kroner ud af den samlede SMV-eksport på 194,6 milliarder kroner. Det svarer til en andel på 56,6 procent. De øvrige varegrupper udgør dermed 43,4 procent af SMV-eksporten i 2020.

Tabel 2. Top10 over eksportvaregrupper, SMV'er, millioner kroner, 2020

2020					Vækst 2019-2020	
Rang	Varegruppe	Eksport i mio. kr.	Andel af SMV-eksport	SMV-andel af samlet eksport	i mio. kr.	i pct.
1	Maskiner og -tilbehør til industrien i.a.n.	18.194	9,3%	39%	-1.384	-7,1%
2	Diverse forarbejdede varer, i.a.n.	12.850	6,6%	52%	271	2,2%
3	Specialmaskiner til forskellige industrier	12.574	6,5%	57%	-211	-1,7%
4	Metalvarer, i.a.n.	11.144	5,7%	50%	98	0,9%
5	Fisk, krebsdyr, bløddyr og varer deraf	10.330	5,3%	45%	-117	-1,1%
6	Elektriske maskiner og apparater i.a.n.; tilbehør	10.286	5,3%	41%	1.148	12,6%
7	Beklædningsgenstande og -tilbehør	10.245	5,3%	35%	-694	-6,3%
8	Køretøjer	9.752	5,0%	49%	467	5,0%
9	Møbler	7.467	3,8%	43%	136	1,8%
10	Tekniske og videnskabelige instrumenter i.a.n.	7.296	3,7%	39%	855	13,3%
	Top10 samlet	110.139	56,6%	44%	567	0,5%
	Øvrige varegrupper	84.447	43,4%	19%	760	0,9%

Kilde: The Trade Council SMV-database. Beregninger foretaget af eStatistik.

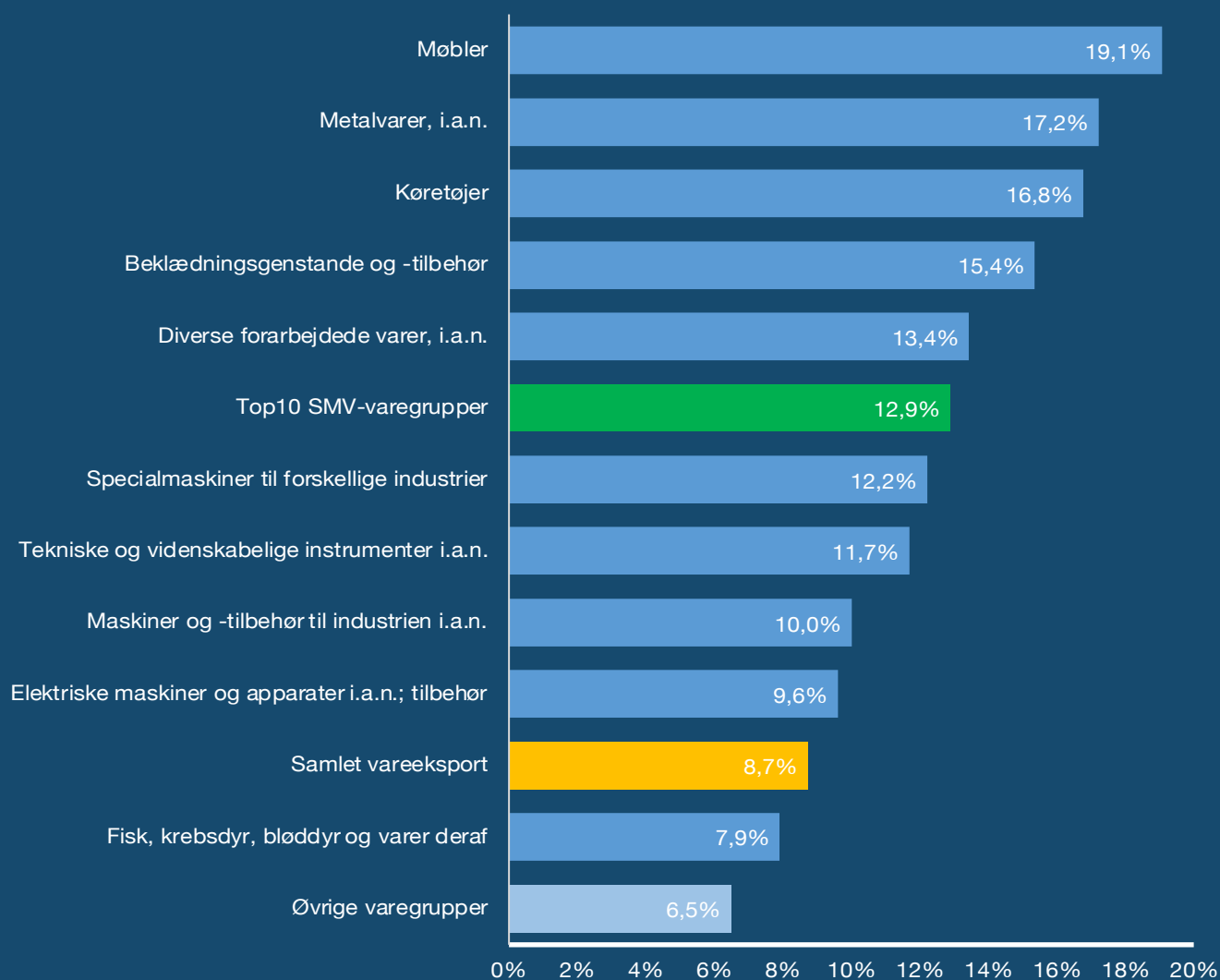
Tabellen viser også SMV-andelen af den samlede eksport for varegrupperne i top10. Her ses det tydeligt, at de ti største SMV-varegrupper er meget konsoliderede i dansk eksport. Samlet set udgør SMV'erne 44 procent af den samlede eksport i disse varegrupper, mens SMV-andelen for de øvrige varegrupper blot er 19 procent. Den høje SMV-andel af samlet eksport for SMV'ernes ti største varegrupper er desuden bredt funderet idet, at andelen er i intervallet mellem 35 procent og 57 procent.

Væksten fra 2019 til 2020 i de ti største SMV-eksportvaregrupper var beskedne 0,5 procent samlet. Men tager vi et aktuelt kig på udviklingen af de ti største SMV-eksportvaregrupper, er det nogle markant andre vækstrater, der ses. Figur 4 viser, hvordan udviklingen har været fra de første tre kvartaler i 2020 til samme periode i 2021.

Samlet set er de ti varegrupper i top10 vokset med 12,9 procent, og alle varegrupper med undtagelse af 'Fisk, krebsdyr, bløddyr og varer deraf' og 'Elektriske maskiner og apparater i.a.n.; tilbehør' har præsteret tocifret vækst i perioden. SMV-eksporten fra fiskeriet er vokset med 7,9 procent, hvilket stadig er højere end det generelle niveau for de øvrige varegrupper uden for top10, som er vokset med 6,5 procent. 'Elektriske maskiner og apparater i.a.n.; tilbehør' er så godt som i tocifret vækst med en udvikling på 9,6 procent i perioden. Den samlede eksport af varer fra alle danske virksomheder er i perioden vokset med 8,7 procent.

Der er med andre ord altså mere end gennemsnitlig fart på eksportvæksten i de store SMV-varegrupper, og møbeleksporten fører an med en vækst på 19,1 procent.

Figur 4. Vækst i eksportomsætning i top10 SMV-eksportvaregrupper, 2020K1-K3-2021K1-K3

Kilde: The Trade Council SMV-database. Beregninger foretaget af eStatistik.

Figur 4 viser, at SMV'erne har præsteret markant vækst i de største eksportvaregrupper, når man kigger på eksporten i de tre første kvartaler fra 2020 til 2021. Tabel 3 viser, hvor stor væksten har været i kroner og øre. Samlet set er SMV-eksporten vokset med 14,7 milliarder kroner i perioden, og den samlede vækst er på 45,7 milliarder kroner. Dermed udgør SMV'erne lige knap en tredjedel af eksportvæksten. Det viser Tabel 3.

Tabellen viser også, at de ti største SMV-eksportvaregrupper står for 10,5 milliarder kroner af de 14,7 milliarder kroner, som SMV-eksporten er vokset med i perioden. Det er 44 procent af den samlede eksportvækst i disse varegrupper og hele 72 procent af den samlede SMV-eksportvækst.

Tabel 3. Vækst i top10 SMV-eksportvaregrupper, millioner kroner, 2020K1-K3-2021K1-K3

Vækst i mio. kr. 2020K1-K3 - 2021 K1-K3			
Varegrupper	Samlet vækst	SMV-vækst	SMV-andel af væksten
Maskiner og -tilbehør til industrien i.a.n.	3.523	1.374	39%
Diverse forarbejdede varer, i.a.n.	2.386	1.241	52%
Specialmaskiner til forskellige industrier	1.970	1.123	57%
Metalvarer, i.a.n.	2.831	1.415	50%
Fisk, krebsdyr, bløddyr og varer deraf	1.309	589	45%
Elektriske maskiner og apparater i.a.n.; tilbehør	1.768	725	41%
Beklædningsgenstande og -tilbehør	3.445	1.206	35%
Køretøjer	2.455	1.203	49%
Møbler	2.431	1.045	43%
Tekniske og videnskabelige instrumenter i.a.n.	1.590	620	39%
Top10	23.707	10.541	44%
Alle varegrupper	45.749	14.729	32%
Øvrige varegrupper	22.042	4.188	19%

Kilde: The Trade Council SMV-database. Beregninger foretaget af eStatistik.

Medicin og fødevarer topper de stores liste

Sammenligner vi SMV-eksportvaregrupperne med eksporten fra Danmarks store virksomheder, er der visse lighedspunkter, men dog også nogle markante forskelle. Først og fremmest står det klart, at dansk eksport i høj grad karakteriseres ved medicinalprodukter, fødevarer som kød og mejeriprodukter samt vindmøller.

27,2 procent af de store danske virksomheders eksport udgøres af varegruppen 'Medicinske og farmaceutiske produkter'. Her var der i 2020 en eksportomsætning på 134,3 milliarder kroner, hvilket var 10 milliarder kroner højere end i 2019.

'Kød og kødvarer' har taget et spring op af rangstigen i 2020 på baggrund af en vækst i eksportomsætning på 2 milliarder kroner fra 2019 til 2020. Dermed er det den andenstørste varegruppe med en eksport på 29,7 milliarder kroner. Her er det særligt eksport til Kina, som er vokset, hvilket sandsynligvis kan kobles til udviklingen i afrikansk svinepest, der ikke har været konstateret i danske svinebesætninger. Det kan være med til øge efterspørgslen på dansk svin.

På tredjepladsen finder man SMV'ernes største eksportvaregruppe, som vi så i Tabel 2, 'Maskiner og -tilbehør til industrien i.a.n.'. Den er gået lidt tilbage, men dog ikke helt så meget som 'Kraftmaskiner og motorer', hvor eksporten var 10,3 milliarder højere i 2019 end i 2020, hvor den endte på 26,9 milliarder kroner. Denne varegruppe dækker over vindmølleindustrien, hvilket også forklarer den tabte eksportomsætning. Denne branche er nemlig præget af store og langsigtede kontrakter, hvilket resulterer i markante udsving i eksportomsætning fra år til år.

I varegruppen 'Rå mineralolier og produkter deraf' er eksporten blevet mere end halveret fra 2019 til 2020. Det er et eksporttab på 13,3 milliarder kroner, hvilket må siges at være meget voldsomt. Lave oliepriser i 2020 bankede eksportomsætningen i bund. Udviklingen i 2021 er til gengæld vendt på hovedet. Her tordner olien afsted, mens svineeksporten er for nedadgående.

I top10 er livsstilsprodukter i lighed med SMV-eksporten også repræsenteret. Her var der en eksportomsætning indenfor 'Beklædningsgenstande og -tilbehør' på 19,3 milliarder kroner i 2020, hvilket var 3,9 procent lavere end i 2019.

Tabel 4. Top10 over eksportvaregrupper, store virksomheder, millioner kroner, 2020

2020		Vækst 2019-2020			
Rang	Varegruppe	Eksport i mio. kr.	Andel af samlet eksport	i mio. kr.	i pct.
1	Medicinske og pharmaceutiske produkter	134.348	27,2%	10.015	8,1%
2	Kød og kødvarer	29.662	6,0%	2.006	7,3%
3	Maskiner og -tilbehør til industrien i.a.n.	29.132	5,9%	-690	-2,3%
4	Kraftmaskiner og motorer	26.886	5,4%	-10.277	-27,7%
5	Beklædningsgenstande og -tilbehør	19.325	3,9%	-777	-3,9%
6	Mejeriprodukter og fugleæg	15.446	3,1%	-872	-5,3%
7	Elektriske maskiner og apparater i.a.n.; tilbehør	14.561	2,9%	-2.665	-15,5%
8	Kemiske materialer og produkter i.a.n.	14.048	2,8%	1.392	11,0%
9	Rå mineralolier og produkter deraf	12.557	2,5%	-13.333	-51,5%
10	Diverse forarbejdede varer, i.a.n.	11.831	2,4%	126	1,1%
	Top10 samlet	307.794	62,3%	-15.076	-4,7%

Kilde: The Trade Council SMV-database. Beregninger foretaget af eStatistik.

